Rok XI Wrzesień 1936 r. Nr. 9

MIESIĘCZNIK
Diecezjalny Łucki

DZIAŁ URZĘDOWY

Rozporządzenia Stolicy Apostolskiej

ŚW. KONGREGACJA OBRZĘDÓW

ROZSZERZA SIĘ PRZYWILEJ ODPRAWIANIA WOTYWY O P. N. JEZUSIE CHRYSTUSIE, NAJWYŻSZYM I ODWIECZNYM KAPŁANIE

Przed dwoma laty Stowarzyszenie Boskiego Zbawiciela rozpoczęło za zgodą Biskupa berlińskiego szerzyć pobożne ćwiczenie dla uświęcenia duchowieństwa całego świata i to w sobotę po pierwszym miesiącu. Niebawem liczni bardzo Biskupi zatwierdzili jak najchętniej pobożne to ćwiczenie, a wielka rzesza wiernych tak je polubiła, że po dwóch zaledwie latach osiągnęła już liczbę 400.000.

Świeżo zaś po wydaniu przez Jego Świątobliwość P. N. Papieża Piusa XI encykliki wielkiej bardzo doniosłości: „O kapłaństwie", wydawało się wielu ludziom, że należy wspomniane pobożne ćwiczenie więcej rozwinąć, aby Bóg kapłanów i alumnów całego świata uświęcił. Z tych powodów i na mocy licznych życzeń Generał tejże Kongregacji błagał gorąco Jego Świątobliwości, aby w każdy pierwszy czwartek miesiąca we wszystkich kościołach i kaplicach, w których za zgodą Biskupa Ordynariusza zasyła się modły o uświęcenie kleru całego świata, mogła odprawiać się wotywa o Najwyższym i Odwiecznym Kapłanie, Jezusie Chrystusie.

Jego Świątobliwość, wysłuchując miłościwie próśb niżej podpisanego referenta, Kardynała Prefekta Kongregacji Obrzędów podczas audiencji 11 marca 1936, łaskawie raczył zezwolić, aby w pierwsze czwartki miesiąca w kościołach albo kaplicach, w których za zezwoleniem odnośnego Ordynariusza odprawiają się rano specjalne nabożeństwa o uświęcenie kleru, mogła odprawiać się jedna wotywa o Jezusie Chrystusie, najwyższym i Odwiecznym Kapłanie, byleby nie zachodziło święto 1 albo 2 klasy; jakiekolwiek święto, wigilia albo oktawa Pana Jezusa i Dzień Zaduszny; zakazuje się jej także 2 i 3 stycznia, w których to dniach odprawia się Msza „Puer natus" w czasie oktawy Bożego Narodzenia; pozostawiając nietkniętą mszę konwentualną albo parafialną. Zezwolił nadto Jego Świątobliwość, aby w miejsce czwartku także w pierwszą sobotę miesiąca za zezwoleniem Biskupa owo pobożne ćwiczenie z wymienionymi wyżej przywilejami odprawiać się mogło z zachowaniem przepisanych ograniczeń. Bez względu na wszelkie przeciwne zarządzenia.

Dan w Rzymie, dnia 11 marca 1936.

K. Kard. Laurenti, prefekt
A. Carinci, sekretarz.

OFICIUM I MSZA ŚW. O ŚW. JANIE BOSKO

Z najwyższą radością ludność katolicka przyjęła pod koniec 1900-nej rocznicy Odkupienia decyzję Ojca św. Piusa XI, uznającą błogosławionego Jana Bosko, jako świętego.

Od tej chwili nietylko Salezjańska rodzina, ale i bardzo liczne diecezje, oddają temu Świętemu specjalną cześć, jako ojcu młodzieży. W miarę wzrastania nabożeństwa, mającego na celu uzyskanie obfitszego rozwoju świętości w duszach wiernych, a zwłaszcza

w duszach młodzieży, zwracali się do Ojca świętego liczni Księża Biskupi z usilnymi i pokornymi prośbami, by kult tak świętego Męża, bardzo dla Kościoła zasłużonego, został rozszerzony na cały Kościół powszechny. Jego Świątobliwość przeto na audiencji w dn. 25 marca 1936 r., na przedłożenie niżej podpisanego Kardynała, Sekretarza św. Kongregacji Obrzędów, uwzględniając łaskawie prośby tylu Księży Kardynałów, Arcybiskupów i Biskupów, uroczystość św. Jana Bosko Wyznawcy, polecił obchodzić w całym Kościele dnia 31 stycznia według rytu zdwojonego mniejszego, przy czym uroczystość św. Piotra Nolasco Wyznawcy zostaje przeniesiona na dzień 28 stycznia. Bez względu na wszelkie przeciwne zarządzenia.

Dan w Rzymie, w sekretariacie św. Kongregacji Obrzędów, dnia 25 marca 1936 r.

K. Kard. Laurenti, prefekt
A. Carinci, sekretarz.

Rozporządzenia Władz Duchownych Miejscowych

W sprawie odprawiania nabożeństw w odległych punktach diecezji

KURIA BISKUPIA
ŁUCKA
№ 6251

Łuck, dnia 11 września 1936 r.

Do
Przewielebnych Księży
Dziekanów Diecezji Łuckiej

Niejednokrotnie podnoszone są na konferencjach dziekańskich trudności, w jakich znajdują się wierni, niektórych parafii, mieszkający daleko od kościoła parafialnego, przy zaspakajaniu ich potrzeb religijnych. Trudności te zjawiają się zwłaszcza w czasie zimy oraz

słot wiosennych i jesiennych, kiedy drogi stają się nie do przebycia. Ludność katolicka w takich warunkach pozbawioną jest na przeciąg długich miesięcy sakramentów świętych i możności uczestniczenia w ofierze Mszy świętej.

Prawo kanoniczne, wskazujące miejsca, przeznaczone dla kultu publicznego, nie neguje możności sprawowania funkcyj kapłańskich w odpowiednio urządzonych lokalach,—gdy ludność katolicka pozbawiona jest możności przybycia do Kościoła. Niemożność ta dojścia do kościoła ma być rozumiana nie tylko o niemożności fizycznej, lecz także moralnej.

Wobec tych okoliczności Kuria Biskupia powiadamia, że J. E. Ordynariusz Diecezji udziela Czcigodnemu Duchowieństwu na mocy cc. 1194 i 1195 § 2 prawa odprawiania Mszy św. (nie więcej jak jedną na dzień) w lokalach domów prywatnych lub publicznych oraz administrowania Sakramentów świętych w miejscowościach, odległych od kościołów parafialnych, gdy ludność katolicka tych miejscowości znajduje się w niemożności moralnej uczęszczania do kościoła z powodu trudności komunikacyjnych. Pokój, przeznaczony na spełnianie funkcyj kapłańskich, winien być urządzony odpowiednio i w danym czasie traktowany, jako oratorium, w którym na czas pobytu kapłana nie mogą być spełniane inne czynności świeckie.

Prawo powyższe udzielone przez J. E. Ordynariusza Diecezji traktować należy także w odpowiednich okolicznościach jako obowiązek pasterski, który wypełniany będzie niewątpliwie z gorliwością.

(—) † Stefan Walczykiewicz
Wikariusz Generalny
w/z Szefa Sekcji

(—) Ks. Jan Szych
Kanclerz

W sprawie Sesji Księży Dziekanów (zwalczanie agitacji bolszewickiej i bezbożniczej)

KURIA BISKUPIA
ŁUCKA
№ 6145
Sekcja Administracyjna

Łuck, dn. 25.IX.1936 r.

Do
Przewielebnych Księży
Dziekanów Diecezji Łuckiej

Na mocy zarządzenia Jego Ekscelencji Ks. Biskupa Ordynariusza Diecezji Kuria Biskupia niniejszym wzywa Przewielebnego Księdza Dziekana na Sesję Księży Dziekanów, która odbędzie się dnia 14 października b. r. w Łucku w Gmachu Seminarium Duchownego.

Początek sesji o g. 10 rano punktualnie; wszyscy Księża Dziekani są obowiązani już o tej godzinie być w Seminarium. Jeśliby nie było pociągu rannego, aby zdążyć punktualnie, trzeba przybyć do Łucka w wilię dnia sesji.

Stosownie do okólnika Kurii z dn. 23.IV.1936 r. Nr. 2813 na obecną sesję Księży Dziekanów mają również przybyć po jednym delegacie, wybranym z każdego dekanatu do ukonstytuowania Zarządu Funduszu Zapomogowego Duchowieństwa Diecezji Łuckiej.

Jako pierwszy punkt porządku dziennego będzie rozpatrywana sprawa zwalczania agitacji bolszewickiej i bezbożniczej. Inne punkty będą podane na samej sesji.

Przewielebni Księża Dziekani i Delegaci z każdego dekanatu są zaproszeni na obiad, który odbędzie się w Seminarium, w czasie przerwy pomiędzy naradami.

Zechce Przewielebny Ksiądz Dziekan bezzwłocznie powiadomić o niniejszym księdza Delegata swego dekanatu do ukonstytuowania Żarządu Funduszu Zapomogowego.

(—) *Ks. Jan Szych*
Kanclerz

Ks. Prałat J. Zagórski
w|z Szef Sekcji

Rozporządzenia Prawno-Państwowe

Program nauki religii w roku szkolnym 1936/7 w szkołach powszechnych

(Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 76 z dnia 7 sierpnia 1936 r.)

A. Klasa I szkół o 3 i więcej nauczycielach

Obowiązuje program, ustalony dla klasy I rozporządzeniem z dnia 1 października 1935 roku Nr. II Pr.-5481/35 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 z dnia 10 marca 1936 r., poz. 4) i ogłoszony w oddzielnym wydawnictwie p. t. „Program nauki religii rzymsko-katolickiej w publicznych szkołach powszechnych trzeciego stopnia z polskim językiem nauczania”.

2. Klasa I szkół o 2 i o 1 nauczycielu

Zarówno w klasie I, uczącej się osobno w szkołach o 2 nauczycielach, jak w komplecie z klas I i II, obowiązuje w roku szk. 1936/37 program nauki w klasie I szkół III stopnia, wskazany powyżej w dziale I. A. 1.

B. 1. Klasa II szkół o 3 i więcej nauczycielach

Obowiązuje program, ustalony dla klasy II rozporządzeniem z dnia 1 października 1935 r. Nr. II, Pr.-5481/35 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 z dnia 10 marca 1936 r., poz. 4) i ogłoszony w oddzielnym wydawnictwie p. t. „Program nauki religii rzymsko-katolickiej w publicznych szkołach powszechnych trzeciego stopnia z polskim językiem nauczania”.

B. Klasa II szkół o 2 i o 1 nauczycielu

Jeżeli klasa II szkoły o 2 nauczycielach uczy się osobno, obowiązuje nowy program, ustalony dla klasy II szkół trzeciego stopnia w wydawnictwie, przytoczonym w dziale I. B. 1. W komplecie z klas I i II obowiązuje w roku szkolnym 1936/37 program nauki w klasie I szkół trzeciego stopnia, wskazany powyżej w dziale I. A. 1. Nauczyciel religii poświęci jednak w drugim półroczu pewną ilość czasu na przygotowa-

nie dostatecznie rozwiniętych dzieci do Sakramentów św. Pokuty i Ołtarza.

C. 1. Klasa III szkół o 5 i więcej nauczycielach

Obowiązuje nowy program, ustalony w wyżej przytoczonym wydawnictwie dla klasy III szkół trzeciego stopnia.

2. Klasa III szkół o 4 i 3 nauczycielach

Jeżeli klasa III pobiera naukę religii osobno, obowiązuje nowy program, ustalony w wyżej przytoczonym wydawnictwie dla klasy III szkół trzeciego stopnia.

Przy nauce kompletu z klas III i IV obowiązuje w roku szkolnym 1936/37 również program, przewidziany w wyżej przytoczonym wydawnictwie dla klasy III.

3. Klasa III szkół o 2 i o 1 nauczycielu

Przy nauce klas III i IV bądź w komplecie, bądź osobno, każda z tych klas wykonywa własny program. W klasie III obowiązuje w roku 1936/37 nowy program, przewidziany w wyżej przytoczonym wydawnictwie dla klasy III.

D. 1. Klasa IV szkół o 5 i więcej nauczycielach

Obowiązuje w roku szkolnym 1936/37 dotychczasowy program rzymsko-katolickiej dla oddziału IV szkoły powszechnej siedmioklasowej (Program nauki w publicznych szkołach powszechnych, wyd. z roku 1931, str. 9 — 11).

2. Klasa IV szkół o 3 i o 4 nauczycielach

Jeżeli klasa IV pobiera naukę religii osobno, obowiązuje w roku szkolnym 1936/37 dotychczasowy program nauki religii rzymsko-katolickiej dla oddziału IV szkoły powszechnej siedmioklasowej (Program nauki w publicznych szkołach powszechnych, wyd. z roku 1931, str. 9 — 11).

Przy nauce kompletu z klas III i IV obowiązuje

w roku szkolnym 1936/37 nowy program, przewidziany w wyżej przytoczonym wydawnictwie dla klasy III.

3. Klasa IV szkół o 2 i 1 nauczycielu

W klasie IV, pobierającej naukę bądź osobno, bądź w komplecie z klasą III, obowiązuje w roku szkolnym 1936/37 dotychczasowy program religii rzymsko-katolickiej dla oddziału IV szkoły powszechnej siedmioklasowej (Program nauki w publicznych szkołach powszechnych, wyd. w roku 1931, str. 9 — 11).

E. 1. Klasy V, VI i VII szkół o 5 i więcej nauczycielach

W klasach V, VI i VII, zarówno pobierających naukę religii osobno jak i w komplecie, obowiązują w roku szkolnym 1936/37 dotychczasowe programy nauki religii rzymsko-katolickiej dla oddziałów V, VI i VII szkoły powszechnej siedmioklasowej (Program nauki w publicznych szkołach powszechnych, wyd. z roku 1931, str. 11 — 14).

Klasa V i VI szkół o 4 i 3 nauczycielach

W klasie V obowiązuje tak samo, jak w szkołach o 5 i więcej nauczycielach, dotychczasowy program nauki religii dla oddziału V szkoły powszechnej siedmioklasowej; w klasie VI w dalszym ciągu przemienność programów dla oddziałów VI i VII, jak dotychczas w grupie, złożonej z oddziałów VI i VII w szkołach pięcio, cztero i trzyklasowych (Program nauki w publicznych szkołach powszechnych, wyd. z roku 1931, str. 12 — 14, 105, 106).

Program nauki religii na rok 1936/7 w szkołach średnich

Klasa I

1. W zakresie religii rzymsko-katolickiej obowiązuje nowy program nauki, ustalony rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 1 października 1935 r.

Nr. II. Pr.-5480 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 10 marca 1936 r., poz. 5), oraz ogłoszony w oddzielnym wydawnictwie p. t. „Program nauki religii rzymsko-katolickiej w gimnazjach państwowych ogólnokształcących z polskim językiem nauczania".

Klasy II, III i IV

1. W zakresie religii rzymsko-katolickiej obowiązuje w klasie II program nauki w klasie IV dawnego gimnazjum wyższego, w klasie zaś III program nauki w klasie V dawnego gimnazjum wyższego (Patrz: Program gimnazjum państwowego. Gimnazjum wyższe. Religia rzymsko-katolicka. Warszawa 1926).

Załącznik Nr. 1 do okólnika Nr. 78
z dnia 14 sierpnia 1936 r. (II Pr. 5485|36).

Spis książek szkolnych i nowych środków naukowych, dozwolonych do użytku w szkołach powszechnych na rok szkolny 1936/37, oraz spis nowych książek pomocniczych dla nauczycieli

I.

Książki szkolne

dla klas I i II szkół powszechnych o każdej liczbie nauczycieli, klas III, IV i V szkół powszechnych o 3 i więcej nauczycielach oraz klas VI i VII szkół powszechnych o 5 i więcej nauczycielach.

RELIGIA RZYMSKO-KATOLICKA

Klasy I i II

Nauka bez podręcznika.

Klasa III

Ks. Dr. Z. Baranowski i Ks. Dr. J. K. Noryśkiewicz. Życie religijne. Podręcznik dla uczniów szkół powszechnych. Klasa III Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań. Cena zł. 1.00[1]).

---

1) Podane w spisie ceny podręczników są obliczone wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

Ks. Dr. Adam Hausner, ks. Dr. Franciszek Konieczny i ks. Franciszek Wójcik. Nauka religii rzymsko-katolickiej dla III klasy szkół powszechnych. Wydawnictwo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. Lwów. Cena zł. 1,00.

Klasa IV

Ks. Z. Bielawski. Nauka religii rzymsko - katolickiej dla niższych oddziałów szkół powszechnych. Wydanie 5. „Biblioteka Religijna”. Lwów, 1931.

Ks. J. Boczar. Katechizm dla III i IV klasy szkół powszechnych. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1931.

Ks. T. Bromboszcz. Katechizm katolicki dla wiernych i szkół. Nakład wydawcy. Katowice. 1924.

Ks. W. Budzki. Nauka religii katolickiej dla III i IV klasy szkół powszechnych. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów. Warszawa. 1927.

Historia Święta dla katolickich szkół powszechnych. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań. 1932.

Ks. E. Krauze. Krótki katechizm wiary i obyczajów Kościoła rzymsko-katolickiego. Wadanie III. Wydawnictwo Księgarni Szkolnej. Włocławek.

Ks. biskup E. Lisowski. Krótki katechizm rzymsko-katolicki. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań. 1931.

Ks. J. Makłowicz. Nauka wiary i obyczajów dla niższych oddziałów szkół powszechnych. Nakład autora. Kołomyja. 1923.

Ks. St. Okoniewski. Nauka religii rzymsko - katolickiej dla pierwszych czterech oddziałów szkoły powszechnej. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań. 1931.

Nowy katechizm dla dziatwy archidiecezyj gnieźnieńskiej i poznańskiej. Wydawnictwo Księgarni Spółki Pedagogicznej. Poznań. 1929.

Ks. W. Wołcz. Mała historia biblijna Starego i Nowego Przymierza. Dla szkół powszechnych. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1930.

Klasy IV, V

Ks. T. Kowalewski. Obszerniejsza Historia Święta Starego Testamentu. Wydanie 18. Nakład B-ci Detrychów. Płock. 1927.

Pismo Święte. Wypisy, wydane z polecenia i z przedmową J. Em. Ks. Kardynała Dalbora, Prymasa Polski. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań. 1935.

Klasy V i VI

Ks. Z. Bielawski. Dzieje biblijne Starego i Nowego Przymierza dla niższych klas szkół średnich i dla wyższych oddziałów szkół powszechnych. „Biblioteka Religijna". Lwów, 1931.

Załącznik Nr. 2 do okólnika Nr. 78
(II Pr. 5485 | 36).

Spis książek szkolnych i nowych środków naukowych, dozwolonych do użytków w szkołach średnich ogólnokształcących na rok szkolny 1936/37

I.

Książki szkolne dla gimnazjum według nowego ustroju

RELIGIA RZYMSKO-KATOLICKA

Klasa I

Podręcznik, dostosowany do nowego programu.

Ks. Dr. Z. Baranowski i Ks. Dr. J. Noryśkiewicz. Obrzędy święte. Podręcznik dla uczniów gimnazjum. Klasa I. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań. 1936. Cena zł. 1.50.

Książki pomocnicze, uzupełniające podręcznik.

Ks. K. Thullie. Życie chrześcijanina w obrzędach Kościoła. Wydanie II. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów — Warszawa. 1928.

Ks. A. Żychliński. Mszał Rzymski. Wydanie II. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań. 1928.

Klasa II

Ks. Z. Baranowski. Służba Boża. Podręcznik na kl. IV gimn. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań.

Ks. M. Dybowski. Życie katolickie. Podręcznik liturgiki. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Warszawa. 1930.

Ks. Naskręcki. Liturgika. Warszawa.

Ks. G. Szmyd. Liturgika katolicką. Podręcznik szkolny. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1928.

Ks. K. Thullie. Życie chrześcijanina w obrzędach Kościoła. Wydanie I. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów. 1928.

Ks. A. Żychliński. Mszał Rzymski. Wydanie II. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań. 1928.

Klasa III

Ks. R Archutowski. Historia Kościoła katolickiego w zarysie. Wyd. VI.

Ks. T. Długosz. Historia Kościoła katolickiego. Część I. Starożytność i średniowiecze. Część II. Czasy nowożytne. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1925.

Ks. W. Gadowski. Zarys historii Kościoła katolickiego. Część I. Wyd. VI. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów. 1927.

Ks. A. Jougan. Historia Kościoła katolickiego. Podręcznik szkolny. Wyd. V. Część I i II. Wydawnictwo Księgarni Naukowej. Lwów. 1925.

Klasa IV

Ks. R. Archutowski. Historia Kościoła katolickiego w zarysie. Wyd. VI.

Ks. T. Długosz. Historia Kościoła katolickiego. Część I. Starożytność i średniowiecze. Część II. Czasy nowożytne. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1925.

Ks. W. Gadowski. Zarys historii Kościoła katolickiego. Część II. Wyd. Wydawnictwo Księżnicy-Atlas. Lwów. 1927.

Ks. J. Jougan. Historia Kościoła katolickiego. Podręcznik szkolny. Wyd. V. Część I i II. Wydawnictwo Księgarni Naukowej. 1925.

Ks. W. Kalinowski. Katechizm rzymsko-katolicki (większy) dla szkół średnich i wyższych oddziałów szkół powszechnych. Wydawnictwa Księgarni św. Wojciecha. Poznań. 1930.

Ks. T. Kowalewski. Nauka wiary i moralności katolickiej. Wydanie 10. Nakład Braci Detrychów. Płock. 1930.

Ks. T. Kowalewski. Katechizm rzymsko-katolicki dla dzieci przystępujących do Spowiedzi i Komunii św. Kurs wyższy. Wydanie 13. Nakład autora. Płock.

Ks. T. Kowalewski. Obszerniejsza Historia Święta albo Biblijna Nowego Testamentu. Wyd. 21. Nakład B-ci Detrychów. Płock. 1930.

Nowa Historia Diecezjalna. Skład główny w Księgarni Spółki Pedagogicznej. Poznań. 1931.

J. Szuster. Dzieje biblijne Starego i Nowego Przymierza. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich Lwów. 1931.

Większy katechizm rzymsko-katolicki Archidiecezji Lwowskiej obrz. łać. Wydanie 4. „Biblioteka Religijna". Lwów. 1930.

Klasa VI

Ks. Naskręcki. Liturgika. Kronika Rodzinna. Warszawa. 1930.

Klasa VII

Ks. R. Archutowski. Krótki zarys historii Kościoła katolickiego. Podręcznik szkolny. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań. 1931.

Ks. J. Boczar. Dzieje Kościoła katolickiego. Wydanie 13. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów-Warszawa. 1931.

Ks. W. Gadowski. Krótka historia Kościoła katolickiego. Nakład J. Pisza. Tarnów. 1925.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Odezwa ks. arcybiskupa Constantiniego na Dzień Misyjny 18 października 1936 r.

Św. Ignacy Antiocheński już w najpierwszych czasach chrześcijaństwa mówi, że Kościół Rzymski posiadał Królewskość miłości. To wypowiedzenie określa miłosierdzie dla misyj, które zawsze istniało w Kościele, a które spotęgowało się w sposób przedziwny w ostatnich czasach, kiedy cały świat katolicki nowym zapałał ogniem miłości dla misyj.

W maju tego roku rozdzieliliśmy misjom 41 milionów lirów z Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary, 6 milionów z P. D. św. Piotra Apostoła dla duchowieństwa rodzimego. Rozdano także 12 milionów lirów zebranych w Dziele św. Dziecięctwa.

Piękne te liczby wskazują, z jak głębokim zrozumieniem wierni się odnoszą do zagadnienia misyjnego oraz z jaką niesłychaną hojnością starają się je rozwiązać. Na tak wysoką kwotę złożył się w znacznej mierze grosz wdowi, grosz ubogich, który w oczach Boga szczególniejsze znajduje upodobanie.

A skoro weźmie się pod uwagę, że żyjemy w czasie kryzysu ekonomicznego, który daje się odczuwać na całym świecie, przytoczone liczby nabierają jeszcze większego znaczenia; w 1930 r. bowiem Rada Wyższa

Rozkrzewiania Wiary mogła przekazać misjom 67 milionów lirów...

Te czasy powrócą, albowiem kryzys skończy się, a zawsze w Kościele świętym kwitnąć będzie miłość królewska, to jest miłosierdzie, mocą którego wierni Kościół wspierają w coraz to więcej rozrastającym się dziele misyjnym.

Z wielką radością zwracam się do wszystkich wiernych, do wszystkich wspaniałomyślnych przyjaciół Misyj, aby im gorąco podziękować w imieniu naszych podziwu godnych Misjonarzy, którzy bez wytchnienia walczą w pierwszych szeregach o wiarę św.

W roku ub. zyskali oni dla Boga pół miliona dusz z pomiędzy niewiernych. Spoglądamy na nich z miłością i podziwem; ale i oni patrzą na nas licząc na naszą solidarność i spodziewając się naszego miłosierdzia i naszej względem nich wierności. Wzmagają się potrzeby, albowiem misje pomnażają się każdego roku; lecz ufamy, że miłosierdzie także się wzmoże.

Obrazek misyjny

Pewien Biskup-koadiutor krain polarnych pisał niedawno do Propagandy o zdarzeniu, jakie przeżył jego Biskup-ordynariusz. W roku ubiegłym nieustraszony Biskup-misjonarz, liczący 74 lata, znajdował się w niebezpieczeństwie śmierci podczas podróży misyjnej, jaką odbywał w towarzystwie misjonarza. Płynęli małą łódką na rwącej rzece w najdalej wysuniętym, północnym zakątku Wikariatu. Silny prąd rzeki porwał łódkę. Potężna gałąź drzewa płynąca z prądem wody zmiotła misjonarza wraz z całym bagażem (ołtarz przenośny, ubrania, żywność). Po niesłychanych wysiłkach wylądował sędziwy Biskup, lecz nie odnalazł ciała swego towarzysza, którego woda zabrała. Biskup znalazł się na tym tragicznym miejscu sam jeden, wyczerpany i bez żadnej pomocy, przeszło 40 klm. oddalony od jakiegokolwiek osiedla ludzkiego. Bacząc, czy ciało towarzysza nie pokaże się, spokojnie ocze-

kiwał śmierci albo też pomocy Opatrzności Bożej. Po dwu dniach przechodził tamtędy zupełnie przypadkowo poszukiwacz złota, który nieszczęśliwego Biskupa zabrał z sobą.

Zdarzenie to, które, chociaż w innej formie, często się powtarza na misjach, jest dowodem, że Opatrzność Boża z miłością czuwa nad Misjonarzami, którzy stale znajdują się wśród takich niebezpieczeństw i w tak wielkich są kłopotach. I my czuwajmy nad nimi! Módlmy się o rozszerzenie Królestwa Bożego: „Przyjdź Królestwo Twoje! „Prośmy „Pana żniwa, aby wysłał robotników na żniwa swoje". A miłość i miłosierdzie nasze niech dostarczą misjonarzom środków potrzebnych do życia i pracy apostolskiej.

Jak organizować pomoc misyjną?

Aby wzmóc i wzmocnić nasze miłosierdzie i miłość należy na szeroką skalę organizować pomiędzy wiernymi krucjatę misyjną. Tajemnica powodzenia tkwi w silnej i umiejętnej organizacji.

Do naszych drogich współpracowników, do dyrektorów krajowych Misyjnego Związku Duchowieństwa i Dzieł Papieskich zwracamy się z usilną prośbą, aby nie szczędząc wysiłku dążyli do coraz to doskonalszej organizacji misyjnej.

Niechaj wszyscy kapłani zapiszą się w szeregi Misyjnego Związku dla Duchowieństwa. Związek ten jest jakby żywą krwią, która małymi żyłkami dochodzi do wszystkich parafii. W roku ubiegłym katolicy pewnej narodowości umieli pomimo szczególnie wielkich trudności podwyższyć swój datek misyjny.

Niechaj wszyscy wierni zapisują się do Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary.

Niechaj tak kapłani jak i seminarzyści mają zawsze na sercu sprawę Papieskiego Dzieła św. Piotra Apostoła dla Duchowieństwa rodzimego; niech zaznajamiają wszystkich z tym Dziełem i starają się o pomoc dla niego, aby umożliwić kształcenie młodych

aspirantów do kapłaństwa, którzy tłumnie proszą o przyjęcie do seminariów rodzimych. W ten sposób przygotuje się nadejście Królestwa Chrystusowego w krajach niewiernych.

W maju b. r. pewien kapłan hiszpański ufundował bursę na rzecz seminarzysty rodzimego, przy czym rzekł do dyrektora krajowego: „Nie mam już więcej pieniędzy". Lecz zaraz potem, jakoby sobie przypominając, że może jeszcze coś dać, wyjął z kieszonki złoty zegarek z łańcuszkiem dodając: „Jadąc do Rzymu, niechaj Ksiądz wręczy go Ojcu św. dla Duchowieństwa rodzimego".

Miałem szczęście wręczyć Ojcu św. ten złoty zegarek, który miał wiele wyższą wartość moralną niż metal sam. Ojciec św., który tak bardzo kocha misje i popiera dzieła misyjne, należycie ocenił piękny gest miłosierdzia i zobowiązał mnie, abym w jego imieniu podziękował pokornemu kapłanowi.

Każdy z nas, nawet w tych ciężkich czasach może zawsze znaleść sposoby i środki, którymi jeszcze więcej rozjaśni i rozpali królewską miłość Świętego Kościoła dla misyj.

Niedziela misyjna

Z wzmożoną gorliwością przygotujmy się, aby godnie obchodzić Dzień misyjny w miesiącu październiku. Celem tego dnia jest ożywienie i wzmocnienie oraz dalszy rozwój Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary. Niedziela misyjna powinna być prawdziwym przeglądem światowym naszej współpracy z misjami, a polega ona 1) na modlitwie za misje, 2) na bezustannej propagandzie idei misyjnej i 3) zbieraniu funduszy umożliwiających życie i pracę oraz rozwój naszych misyj, które w liczbie pięciuset są porozrzucane po dalekich krajach pogańskich.

Oby skarga Chrystusa znalazła odgłos w naszych sercach: „Mam jeszcze inne owieczki, które nie są z tej owczarni; i one trzeba abym przyprowadził do siebie, aby się stała jedna owczarnia i jeden Pasterz".

FRONTEM DO MISYJ!

(Odezwa Prezydium P. D. R. W. i P. D. św. Piotra Ap. na „Niedzielę misyjną").

Mówi się dziś o dwóch frontach: o froncie Chrystusowym i antychrysta. Przedstawicielem ostatniego to bolszewizm. Przed nim przede wszystkim przestrzega Ojciec św. w licznych swoich enuncjacjach.

Pracujemy bez wątpienia całą siłą pary, aby parafie i kraj nasz uchronić od bolszewizmu i dla Chrystusa zachować. Jeden jednak popełniamy błąd zasadniczy: nie bierzemy należycie pod uwagę środków zalecanych przez Ojca św. przeciw rosnącej fali bolszewizmu, t. j. popierania idei misyjnej w naszych parafiach, dbałość o rozszerzanie Królestwa Chrystusowego na całym świecie przez misje. Nie jeden z nas, zapracowany w parafii swojej, żachnie się czytając o potrzebie popierania idei misyjnej w parafiach i zniechęcony rzuca artykuł. Pierwsza myśl, jaka się nasuwa, to ta, że trzeba nowe składki zbierać, a tu własnych potrzeb nie sposób zaspokoić; nowe trzeba zakładać stowarzyszenia. Skąd wziąć czas i siły na to? Czy parafia moja odniesie jaką korzyść duchowną z nowej organizacji? Parafia moja jest moim polem działania. Tylko za moją parafię odpowiadam. Co po za nią się dzieje, nic mnie nie obchodzi. Nie ma nic mylniejszego nad takie ustosunkowanie się do idei i dzieł misyjnych. *Troska o misje jest składnikiem istotnym pracy duszpasterskiej, pracy parafialnej.*

Domaga się tego dogmat o Corpus Christi Mysticum.

Jasno należy sobie sprawę zdawać z tego, że szerzenie idei misyjnej w parafii, wciągnięcie jej w zakres pracy duszpasterskiej jest koniecznością, nieodzowną, choćby dla tego, że niesienie światła ewangelii po całej kuli ziemskiej jest zadaniem i obowiązkiem Kościoła po wsze czasy, a obecnie więcej niż kiedykolwiek na nas Kościół w tej tak ważnej sprawie liczy.

Troskę o misje katolickie należy dziś ściśle z pracą duszpasterską zespolić. Że łączność ta konieczna jest, wynika z *istoty kapłaństwa*. „...każdy kapłan z ludzi wzięty, dla ludzi bywa postanowiony w tym, co do Boga należy, aby ofiarował dary i ofiary za grzechy", mówi św. Paweł w liście do Żydów (5. 1). Pośrednikiem być między Bogiem i ludźmi, oto pierwsze zadanie kapłana. Symbolem i wyrazem tegoż pośrednictwa jest nasza „actio per excellentiam": odnowienie ofiary zbawczej Chrystusa. Jak Chrystus tak i kapłan składa swoją ofiarę „*pro nostra et totius mundi salute*".

Jednakże nie tylko sprowadzenie na ołtarz prawdziwego, rzeczywistego i istotnego Ciała Chrystusa w Eucharystii oraz jego przez nas ofiarowanie jest naszym zadaniem. Na nas ciąży również obowiązek kształtowania mistycznego Ciała Chrystusa Pana w członkach kościoła. Według Scheebena (Myst. des Christentums: Misterium der Kirche u. ihrer Sakramente) jest kapłaństwo „powtórzeniem i jakby dalszym ciągiem oraz rozszerzeniem tajemniczego macierzyństwa N. M. P.". Kapłaństwo jest także matką Boga-Człowieka w jego sakramentalnej egzystencji; Kapłaństwo jest także matką ludzkości w jej egzystencji wyższej, bo boskiej, jako ciało mistyczne Chrystusa Pana. Całe plemię ludzkie jest powołane i przeznaczone, aby należeć do Ciała mistycznego Chrystusa. Stąd też musi pośrednictwo łask, jakie spoczywa w ręku kapłana, rozciągać się na całą ludzkość, podobnie jak Matka Najświętsza jest pośredniczką łask dla wszystkich ludzi. Pośrednictwo łask, jakie się dokonuje przez nas, musi w istocie swej być *powszechne, uniwersalne, katolickie*. Działalność nasza więc par excellence kapłańska w istocie swej odnosi się do całej ludzkości.

W tym nastawieniu względem całej ludzkości udział bierze także lud, każdy wierzący jako członek Ciała Mistycznego Chrystusa. Przez chrzest św. zostaje on przyjęty i wzrasta w Corpus Christi mysticum, które obejmuje cały świat, i które dopiero wtedy dojdzie do

całkowitego rozwoju i dojrzałości, kiedy wszystkich ludzi ogarnie jako organizm żywy, którego głową jest Chrystus Pan. Z tej organicznej łączności wypływają obowiązki członków względem siebie ale także względem tych, którzy znajdują się poza Corpus Christi mysticum. Jak w nowopowstającym organizmie wszystkie komórki i siły współpracują nad rozbudową całości organizmu i koncentrują się około słabych lub poranionych miejsc, tak też i żywy organizm Kościoła musi koncentrować swe siły witalne przede wszystkim tam, gdzie się znajdują słabe lub nadwątlone miejsca i członki nierozwinięte.

Każdy chrześcijanin staje się „z powołania apostołem Jezusa Chrystusa", duszpasterzem swego brata. Odpowiedzialność każdego chrześcijanina staje się tym większa im większa jest nędza i bezradność tych, którzy w Chrystusie z nim są połączeni wzgl. są powołani do zjednoczenia w Chrystusie.

Z przynależności do Corpus Christi mysticum wynika jasno obowiązek misyjny i troska o misje tak dla kapłana jak i dla wiernych. Ale także Pismo św. podkreśla zupełnie jednoznacznie obowiązek ten i starania o rozszerzanie Królestwa Bożego. Obowiązek rozkrzewiania wiary (Mat. 28, 1. 8—20) i modlitwy za misje (Mat. 9.38) dotyczy nie tylko Apostołów i ich następców, lecz także wiernych, przynajmniej pośrednio. Apostoł narodów ciągle podkreśla „aby były czynione prośby, modły, przyczyniania, dziękowania..., aby wszyscy ludzie byli zbawieni i przyszli do poznania prawdy, albowiem taka jest wola Boża" (1. Tim. 2, 1 i 4), i nawołuje wszystkich braci do współpracy i modlitwy, „ut sermo Dei currat et clarificetur" (2. Tes. 3. 1).

Świadomość, że wszyscy chrześcijanie mają obowiązek starania się o misje, była w Kościele Bożym zawsze żywa, aczkolwiek obowiązek, jaki świeccy mają w obec misyj, nigdy może nie był tak silnie podkreślamy jak obecnie przez wielkie orędzia misyjne ostatnich papieży Leona XIII, Benedykta XV i Piusa

XI. Zwłaszcza obecnie nam miłościwie panujący Ojciec św. nie opuszcza żadnej sposobności, aby przynajmniej w jakiejś formie wskazać na wielki obowiązek i odpowiedzialność olbrzymią, jaka ciąży na nas w tej „decydującej godzinie nawracania świata". „Jeżeli nikomu z wiernych świeckich nie wolno lekceważyć tego obowiązku — mówi Pius XI w Encyklice Rerum Ecclesiae Gestarum z dnia 28.II.1926 r.,—to cóż mówić o *duchowieństwie*, które zostało przez Chrystusa *powołane* i *dopuszczone* do *uczestnictwa w Jego kapłaństwie i apostolstwie*?"

Prawdziwe zrozumienie wiary nie jest do pomyślenia bez pełnego pojmowania tych obowiązków. Ale tak samo nie ma mowy o pełni życia według wiary, bez spełniania tego „katolickiego obowiązku". Nie ma też mowy o prawdziwej Akcji Katolickiej bez tej „jak świat wielkiej a nieskończenie owocnej idei misyjnej", jak mówił dr. Schuschnigg, austriacki minister W. R. i O. P., na wiedeńskim Dniu Katolickim w 1934 r. Już przed wojną światową jeden z czołowych katolików niemieckich mierzy głębię życia z wiary ilością i jakością pomocy, jaką otrzymują misje z poszczególnych rodzin i gmin względnie parafii.

A więc rodziny i parafie mają być wciągnięte do pracy misyjnej. W tym też kierunku poszła praca duchowieństwa katolickiego w różnych, a zwłaszcza dla spraw misyjnych dobrze nastawionych krajach. Zrealizowano hasło, które Prezes Generalny P. D. R. W. rzucił z racji Niedzieli Misyjnej 1933 r.: „*Wszyscy wierni dla wszystkich niewiernych*". A Ojciec św. katolikom jako cel wytknął zjednoczenie wszystkich wiernych w Papieskich Dziełach Misyjnych (Pap. Dzieło Rozkrzewiania Wiary, Pap. Dz. św. Piotra Apostoła i Pap. Dz. św. Dziec. P. J.) dla ewangelizacji wszystkich ludów pogańskich.

Powyższe trzy Papieskie Dzieła Misyjne nie należy traktować jako dzieła leżące na peryferii naszej pracy duszpasterskiej ani jako stworzyszenia, które

obok innych organizacji parafialnych też jeszcze trzeba założyć; nie, Papieskie Dzieła Misyjne powinny być środkami duszpasterzowania, wyrosłymi z istoty sacerdotii et curae animarum, i powinny być wbudowane organicznie w działalność duszpasterską. Pap. Dzieła misyjne nie są żadną organizacją, żadnymi towarzystwami; są one myślą, ideą, która jako potężna sieć arteryj ożywia organizm Kościoła powszechnego. Nie potrzebują więc być kanonicznie erygowane jak inne stowarzyszenia kościelne. Gdziekolwiek prawdziwe życie wiary zaczyna kiełkować, gdziekolwiek zaczyna się po katolicku myśleć i działać, tam też są one eo ipso zaprowadzone. Kto raz już przejął się treścią wiary i ją zgłębił, ten sam z siebie dąży do jej rozkrzewiania. Jeżeli duszpasterz potrafił w sercach swych parafian rozniecić choć iskierkę zainteresowania dla misyj, to praca jego niebawem przyniesie owoc. Będą korzyści tak materialne jak i duchowe, korzyści dla parafii samej jak i misyj.

Rozniećmy serca naszych wiernych cyklem kazań albo przez urządzenie triduum misyjnego, a przekonamy się, że jednorazowe pouczenie o sensie i celu Papieskich Dzieł mis. wystarczy, aby ludzie gromadnie do nich wstępowali. Wtedy też będzie rzeczą łatwą przez kazania, w konfesjonale, przez odczyty i wykłady parafian naszych zbliżyć do misyj, że parafianie nasi osobiście i wewnętrznie przeżywać będą nędzę tak duchową jak i często także materialną pogan, i wtedy wspieranie misyj będzie dla nich nie obowiązkiem ciężkim i częstokroć niemiłym lecz potrzebą serca, wtedy też życie religijne, w całym słowa znaczeniu katolickie, wzmoże się w parafii.

Oto sposób, w jaki należy zrealizować życzenie i nakaz Ojca św.: skojarzenie idei misyjnej z pracą duszpasterską i stworzenie frontu mocnego i jednolitego przeciw zakusom bolszewizmu, przeciw antychrystowi.

Prezydium Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary i Pap. Dz. św. Piotra Apostoła

Dzień modlitwy i propagandy na rzecz misyj 18 października

W związku z powyższą odezwą, wskazującą na konieczność organicznego łączenia idei misyjnej z pracą duszpasterską, przypomina się Wielebnemu Duchowieństwu dekret św. Kongregacji obrządków z dnia 16 kwietnia 1926 r., którym Ojciec św. zarządził, by corocznie przedostatnia niedziela października poświęcona była misjom katolickim. Zarządzenie to brzmi następująco:

1) „Dzień modlitwy i propagandy na rzecz misyj" obchodzić się będzie we wszystkich parafiach, kościołach i kaplicach, co należy zapowiedzieć w niedzielę poprzednią i pouczyć, że modląc się o nawrócenie pogan mogą w tym dniu dostąpić pod zwykłymi warunkami zupełnego odpustu, który ofiarować można za dusze w czyśću;

2) w dniu tym należy dodać we wszystkich Mszach św. trzecią orację „Pro propagatione fidei" oraz wygłosić kazanie na tamat misyjny z zachęceniem wiernych do zapisywania się na członków Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary, mającego istnieć w każdej parafii;

3) tego dnia zbierze się — wedle myśli Ojca św. i Ordynariusza loci—na wszystkich mszach św. składkę na rzecz „Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary".

W związku z „Niedzielą misyjną" — 18 października — zwraca się uwagę Przewielebnego Duchowieństwa na wydawnictwa Centrali misyjnej w Poznaniu. Poleca się szczególnie „Chcesz wspierać misje?"—bogaty materiał na wieczornice i akademie misyjne, str. 304. *Cena obniżona 3.50 zł.* — 60 gr. porto; także „Nauczajcie wszystkie narody" — zbiór nauk o misjach, str. 308, *cena zniżona* 2,75 zł — 50 gr. porto. — Zarazem poleca się resztę wydawnictw Centrali misyjnej, których cena również została znacznie obniżona (wrzesień — październik), mianowicie: „Jednodniówka" po

75 gr. — 50 gr. porto, — „Księga Pamiątkowa” po 2.00 zł. — 60 gr. porto, „Propaganda misyjna” (12 odczytów) po 80 gr. — 25 gr. porto, — „Orzeczenie pap. dot. dzieł misyjnych” po 80 gr. — 50 gr. porto, — „Udział Polski w dziele misyjnym” po 1.80 zł. — 50 gr. porto, — „Krzyż na równiku” po 75 gr. — 15 gr. porto. — Komplet broszur oddaje się po bardzo niskiej cenie — 12,00 zł. włącznie z portorium.

Zamówienia uprasza się skierować pod adresem: Centrala Misyjna w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 22, — a należność wpłacać na konto w P. K. O. 211. 627 (Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary — Poznań).

OGŁOSZENIE

Swego czasu zostały przysłane do odnowienia do ś. p. Marii Hr. Brzozowskiej w Zurnem Obraz Matki Boskiej Częstochowskiej haftowany na kanwie oraz czerwony ornat.

Utensylia te dotychczas przechowują się w Zurnem u p. Hr. W. Brzozowskiego (Zurne p. Berezno). O ile w przeciągu miesiąca nikt z właścicieli wspomnianych utensyliów nie zgłosi się o ich odbiór, rzeczy te, t. j. Obraz i ornat będą przechowywane u p. Hr. D. Ledóchowskiej w Smordwie, p. Młynów.

Redaktor Ks. Tymoteusz Szyszkiewicz

WYDAWNICTWO KURII BISKUPIEJ ŁUCKIEJ

Drukarnia Kurii Biskupiej Łuckiej.

Roczna prenumerata 24 zł. Pojedyńczy zeszyt 2 zł.